

Datum
2020-03-25

Dnr/Beteckning
TSV 2020-2674

Handläggare
Josefine Montelius
Väg- och järnvägsavdelningen
Enheten Teknik väg

Anton Lilja
Fordonsinformationsavdelningen
Enheten Utveckling och förvaltning

Transportstyrelsens uppföljning enligt förordning (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor

Rapporteringsår 2019

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
INLEDNING	4
Fordon som inte omfattas av förordning (2009:1)	4
Miljökrav vid myndigheters inköp och leasing av bilar	4
<i>Koldioxidutsläpp</i>	4
<i>Partikelutsläpp</i>	4
<i>Drivmedel</i>	5
<i>Särskilda skäl</i>	5
<i>Miljöbil</i> 5	
Trafiksäkerhetskrav vid myndigheters inköp och leasing av bilar	5
<i>Alkolås</i> 5	
Redovisningskrav	5
METOD.....	7
RESULTAT.....	7
Svarsfrekvens	7
Fordon som undantas från kraven i förordning (2009:1)	7
Antal inköpta eller leasade bilar	8
<i>Personbilar, samtliga</i>	8
<i>Personbilar, ej utryckningsfordon</i>	9
<i>Personbilar, utryckningsfordon</i>	10
<i>Lätta lastbilar, samtliga</i>	11
<i>Lätta lastbilar, ej utryckningsfordon</i>	11
<i>Lätta lastbilar, utryckningsfordon</i>	12
Upphandlingar av bilhyra och taxiresor	12
Teknik för drift	14
<i>Personbilar</i>	14
<i>Lätta lastbilar</i>	14
Volym förbrukat bränsle	15
Andel bilar med alkolås	16
Särskilda skäl som har motiverat avsteg från förordningen	17
DISKUSSION	19
SLUTSATS.....	19

Sammanfattning

Enligt förordning (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor ska myndigheter under regeringen årligen lämna en redogörelse till Transportstyrelsen för sina inköp, sin leasing och sina upphandlingar av bilar och bilresor under det föregående kalenderåret. I rapporteringen för år 2019 har 195 av 227 myndigheter utfört denna rapportering.

Totalt har 1 126 personbilar och 148 lastbilar köpts in eller leasats av myndigheterna samt 285 upphandlingar av bilhyra och 77 upphandlingar av taxiresor gjorts.

Av de inköpta eller leasade bilarna var 30 % av personbilarna och 18 % av de lätta lastbilarna uttryckningsfordon. 27 % av personbilarna och 18 % av de lätta lastbilarna var avsedda för spaningsverksamhet. Inga av de nytillkomna bilarna var särskilt anpassade för personskydd.

De nytillkomna bilarna var utrustade med följande teknik för drift:

<i>Personbilar</i>		<i>Lätta lastbilar</i>	
Bensin	12 %	Bensin	2 %
Bensin/el	9 %	Bensin/gas	1 %
Bensin/etanol	0 %	Diesel	88 %
Bensin/gas	3 %	El	8 %
Diesel	72 %	Gas	1 %
Diesel/el	0 %		
El	3 %		
Gas	1 %		

Den sammanlagda volymen förbrukat bränsle för de bilar som är utrustade med teknik för drift, helt eller delvis, med ett alternativt bränsle av myndigheternas totala fordonsinnehav var:

<i>Personbilar</i>	1 527 637 l bensin / 375 695 l etanol	22 943 l bensin / 29 206 kg gas
<i>Lätta lastbilar</i>	14 050 l bensin / 1 691 l etanol	3 950 l bensin / 8 141 kg gas

Av de fordon som de rapporterade myndigheterna har köpt in eller leasat under 2019 så har 69 % varit utrustade med alkolås. Av myndigheternas totala fordonsinnehav är nu 54 % av bilarna utrustade med alkolås.

Bortsett från de lättade miljökraven i och med att miljöbilsdefinitionen upphörde från och med 1 juli 2018, visar resultatet för utvärderingen av 2019 års redogörelser en något positiv utveckling med avseende på både miljö- och trafiksäkerhetskrav. Efterlevnaden av kravet på att myndigheters bilar som är utrustade med teknik för att drivas med ett alternativt förnybart bränsle är låg och det fortsatt dominerande drivmedlet för bilar som tillkommer till myndigheterna är diesel.

Inledning

Sedan 2009 omfattas myndigheterna under regeringen av förordning (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor. I förordningen finns bestämmelser om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters inköp, leasing och användning av bilar¹ samt för vissa upphandlade vägtransporter. Förordningens syfte är att öka andelen miljöanpassade och trafiksäkra bilar.

Fordon som inte omfattas av förordning (2009:1)

Förordning (2009:1) gäller inte för bilar som tillhör staten och som är tillverkade för särskilda militära ändamål.

Miljökrav vid myndigheters inköp och leasing av bilar

Förordning (2009:1) ställer krav på koldioxidutsläpp, partikelutsläpp och drivmedelsanvändning. Uppfylls inte kraven får särskilda skäl anges.

Koldioxidutsläpp

Gränsvärdena för hur mycket koldioxid som myndigheters inköpta eller leasade bilar får släppa ut skiljer sig per fordonsslag och är enligt 7 och 10 §§:

Personbil 225 gram koldioxid per kilometer

Lätt lastbil 230 gram koldioxid per kilometer

Kraven gäller inte utryckningsfordon, fordon som Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller Kustbevakningen använder i sin spaningsverksamhet eller fordon som är särskilt anpassade för personskydd.²

Om det saknas uppgift om koldioxidutsläpp för en lätt lastbil i vägtrafikregistret, eller motsvarande utländska register, så ska det enligt 13 § beräknas utifrån uppgifter om motorns effekt, bilens tjänstevikt, angivet bränsle samt växellåda.

Partikelutsläpp

Personbilar och lätta lastbilar som är utrustade med teknik för drift endast med diesel får släppa ut högst 5 milligram partiklar per kilometer enligt 8 och 11 §§.

Kravet gäller inte för fordon som Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket eller Kustbevakningen använder i sin spaningsverksamhet.²

¹ Med bilar avses i förordningen (2009:1) personbilar och lätta lastbilar.

² Förordning (2014:1280) om ändring i förordningen (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor

Drivmedel

Enligt 14 § ska en myndighet se till att de bilar som myndigheten använder och som är utrustade med teknik för drift helt eller delvis med förnybara bränslen, i största möjliga utsträckning drivs med sådana bränslen.

Särskilda skäl

Om det finns särskilda skäl får en myndighet även i andra fall köpa in eller ingå leasingavtal om en personbil eller lätt lastbil som inte uppfyller ovanstående miljökrav enligt 9 och 12 §§.

Miljöbil

Den 1 juli 2018 upphörde definitionen av miljöbil att gälla.³ Det innebär att kravet i 5 § om att de personbilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om ska vara miljöbilar inte kan tillämpas för rapporteringen 2019. Detta gäller även för kravet i 6 § om att minst 50 procent av de personbilar som är utryckningsfordon, som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om under ett kalenderår, ska vara miljöbilar.

Trafiksäkerhetskrav vid myndigheters inköp och leasing av bilar

Alkolås

Enligt 15 § i förordning (2009:1) ska de bilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om vara utrustade med alkolås i största möjliga utsträckning. Sedan den 1 januari 2012 ska myndigheterna även sträva efter att minst 75 procent av de bilar de äger eller leasar ska vara utrustade med alkolås enligt 16 §.

Enligt 17 § gäller inte kraven utryckningsfordon, fordon som Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Kustbevakningen använder i sin spaningsverksamhet eller fordon som är särskilt anpassade för personskydd.⁴

Redovisningskrav

Enligt 30 § i förordning (2009:1) ska samtliga myndigheter senast den 1 mars varje år lämna en redogörelse till Transportstyrelsen för sina inköp, sin leasing och sina upphandlingar av bilar och bilresor under det föregående kalenderåret. Av redogörelsen ska följande uppgifter framgå:

- hur många bilar som har köpts in eller leasats under året, fördelat på fordonslag,
- hur många upphandlingar av bilhyra och taxiresor som har gjorts under året,
- med vilken teknik för drift som de inköpta eller leasade bilarna är utrustade med,

³ Miljöbilsdefinition upphörd genom lag (2017:1215) om ändring i vägtrafikskattelagen (2006:227)

⁴ Förordning (2014:1280) om ändring i förordningen (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor

- hur stor andel av de inköpta eller leasade personbilarna och lätta lastbilarna som är utryckningsfordon eller som är särskilt anpassade för personskydd,
- hur stor den sammanlagda volymen av förbrukat bränsle är för sådana miljöbilar som är utrustade med teknik för drift helt eller delvis med alternativt bränsle, fördelat på slag av bränslen och fordonsslag,
- hur stor andel av de inköpta och leasade bilarna och av de bilar som myndigheten äger eller leasar som är utrustade med alkolås, och
- vilka avsteg som myndigheten har gjort från bestämmelserna i denna förordning samt vilka särskilda skäl som har motiverat dessa avsteg.⁵

Enligt 32 § ska Transportstyrelsen göra en uppföljning av dessa redogörelser och i den även inkludera en redogörelse för den egna verksamheten. Uppföljningen ska lämnas till regeringen senast den 1 april varje år.

⁵ Förordning (2010:1104) om ändring i förordningen (2009:1) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor

Metod

Transportstyrelsen tillhandahåller sedan 2009 en webbaserad applikation (FRIDA) för att myndigheterna enkelt ska kunna rapportera sina inköp, genom att databasen i programmet hämtar aktuella fordonsuppgifter från vägtrafikregistret.

Respektive kontaktperson får ett unikt användarnamn och lösenord till rapporteringssystemet. Vid inloggning presenteras de fordon som myndigheten köpt eller leasat under föregående kalenderår samt en sammanställning över myndigheters totala fordonsinnehav. Via applikationen rapporterar användaren uppgifter i enlighet med förordningen samt motiverar eventuella skäl till avsteg.

Resultat

Rapportering utfördes under perioden 1-29 februari.

Svarsfrekvens

Under 2019 var det 227 av 232 myndigheter som omfattades av kravet på rapportering enligt förordning (2009:1), varav 195 av dessa har fullföljt all rapportering. Fyra myndigheter har rapporterat delvis i rapporteringssystemet och 28 myndigheter har inte rapporterat alls. Detaljerad redovisning av hur respektive myndighet har rapporterat finns i **Bilaga 1 – Svarsfrekvens**.

Fordon som undantas från kraven i förordning (2009:1)

Totalt har 4 813 personbilar och lätta lastbilar registrerats på de 195 myndigheter som har rapporterat sitt fordonsinnehav under 2019. Av dessa fordon är det 1 274 som har tillkommit till myndigheterna under 2019. Övriga har tagits bort från rapporteringen då de

- inte omfattas av förordningen (se *Fordon som inte omfattas av förordning (2009:1)* i inledningen)
- är beslagtagna fordon av Polismyndigheten eller Tullverket, eller
- är omhändertagna av Trafikverket.

Fordon som är

- äldre och flyttade mellan olika filialer inom samma organisation, eller
- äldre och flyttade mellan myndigheter i samband med att en myndighet har upphört

inkluderas inte heller i rapporteringen för nytillkomna bilar under det föregående kalenderåret.

Antal inköpta eller leasade bilar

Av de 1 274 fordon som har köpts in eller leasats under 2019 så är 1 126 personbilar och 148 lätta lastbilar. Nedan följer en redovisning över hur de uppfyller de miljökrav på koldioxid- och partikelutsläpp som ställs i förordningen. En mer detaljerad redovisning för respektive myndighet finns i **Bilaga 2 – Detaljredovisning**.

Personbilar, samtliga

Av de 1 126 nytillkomna personbilarna så är 27 % avsedda för spaningsverksamhet och inga av dem avsedda för personskydd.

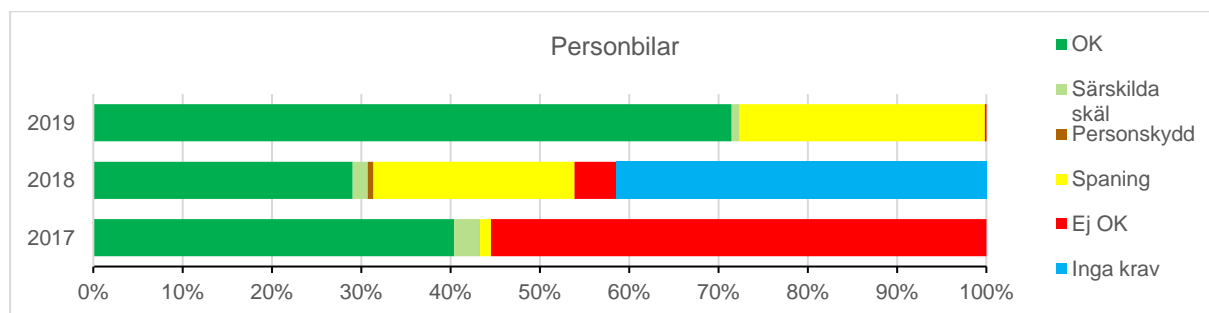

Diagram 1. Procentuell fördelning av kravuppfyllnad för myndigheternas samtliga nytillkomna personbilar fördelat på de tre senaste åren

Tabell 1. Antal bilar som uppfyller respektive krav av myndigheternas samtliga nytillkomna personbilar fördelat på de tre senaste åren

År	OK ■	Särskilda skäl ■	Personskydd ■	Spaning ■	Ej OK ■	Inga krav ⁶ ■	Totalt
2019	805	10		309	2		1 126
2018	349	20	8	270	56	498	1 201
2017	805	56	1	25	1 105		1 992

⁶ De bilar som tidigare definierats som miljöbilar, men som blev utan definition sedan den upphävdes den 1 juli 2018, utvärderades inte i rapporteringen för 2018 utan placerades i en egen kategori ”Inga krav”.

Personbilar, ej utryckningsfordon

Av de 1 126 nytillkomna personbilarna så är 70 % av dessa inte utryckningsfordon.

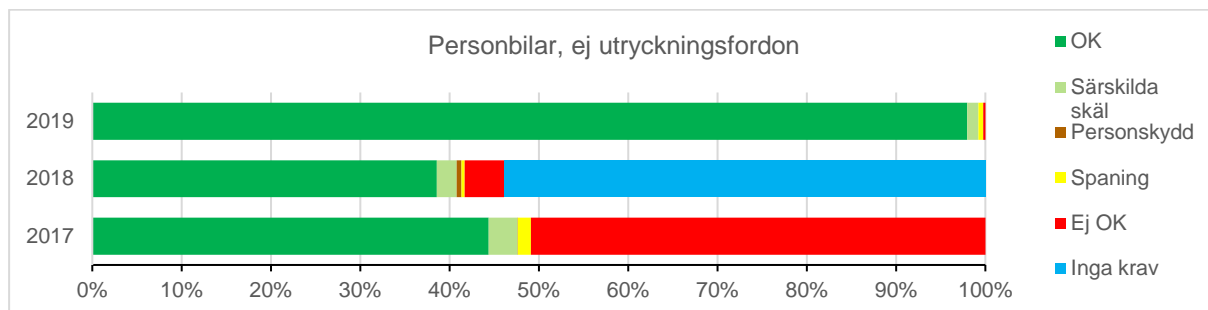

Diagram 2. Procentuell fördelning av kravuppfyllnad för myndigheternas nytillkomna personbilar som inte är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

Tabell 2. Antal bilar som uppfyller respektive krav av myndigheternas nytillkomna personbilar som inte är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

År	OK ■	Särskilda skäl ■	Personskydd ■	Spaning ■	Ej OK ■	Inga krav ⁷ ■	Totalt
2019	769	10		4	2		785
2018 ⁸	348 (279/69)	20 (20/0)	5 (5/0)	3 (2/1)	40 (39/1)	486	902 (831/71)
2017 ⁸	768 (655/113)	56 (56/0)	1 (1/0)	25 (25/0)	881 (852/29)		1 731 (1 589/142)

⁷ De bilar som tidigare fallit in under miljöbilskraven utvärderades inte efter att miljöbilsdefinitionen upphörde 1 juli 2018, utan placerades i en egen kategori "Inga krav".

⁸ När miljöbilsdefinitionen var gällande så utvärderades personbilar med 1-4 passagerare och personbilar med 5-8 passagerare var för sig. I tabell 2 och 3 har resultaten för dessa fordonstyper slagits ihop för att kunna jämföras med årets resultat. Delresultaten från 2017 och 2018 redovisas i parenteserna (personbilar 1-4 passagerare/personbilar 5-8 passagerare).

Personbilar, utryckningsfordon

Av de 1 126 nytillkomna personbilarna så är 30 % av dessa utryckningsfordon.

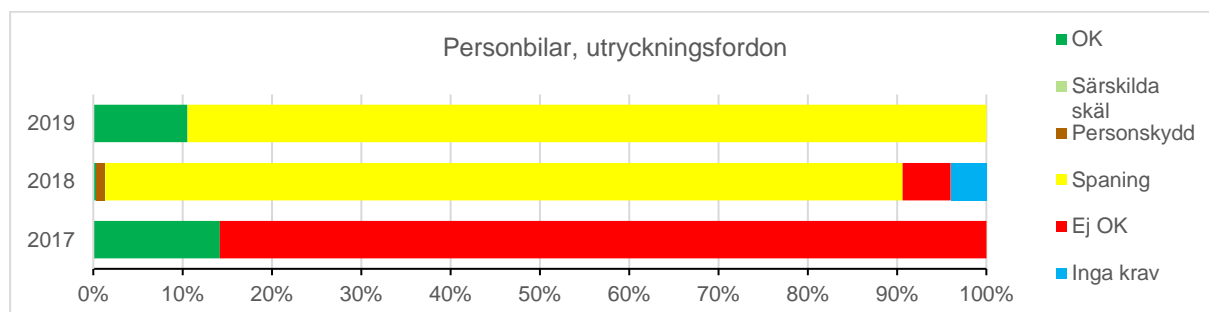

Diagram 3. Procentuell fördelning av kravuppfyllnad för myndigheternas nytillkomna personbilar som är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

Tabell 3. Antal bilar som uppfyller respektive krav av myndigheternas nytillkomna personbilar som är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

År	OK ■	Särskilda skäl ■	Personskydd ■	Spaning ■	Ej OK ■	Inga krav ⁹ ■	Totalt
2019	36			305			341
2018 ¹⁰	1 (0/1)	(0/0)	3 (3/0)	267 (246/21)	16 (16/0)	12	299 (277/22)
2017 ¹⁰	37 (5/32)	(0/0)	(0/0)	(0/0)	224 (224/0)		261 (229/32)

⁹ De bilar som tidigare fallit in under miljöbilskraven utvärderades inte efter att miljöbilsdefinitionen upphörde 1 juli 2018, utan placerades i en egen kategori "Inga krav".

¹⁰ När miljöbilsdefinitionen var gällande så utvärderades personbilar med 1-4 passagerare och personbilar med 5-8 passagerare var för sig. I tabell 2 och 3 har resultaten för dessa fordonstyper slagits ihop för att kunna jämföras med årets resultat. Delresultaten från 2017 och 2018 redovisas i parenteserna (personbilar 1-4 passagerare/personbilar 5-8 passagerare).

Lätta lastbilar, samtliga

Av de 148 nytillkomna lätta lastbilarna så är 18 % avsedda för spaningsverksamhet och inga av dem avsedda för personskydd.

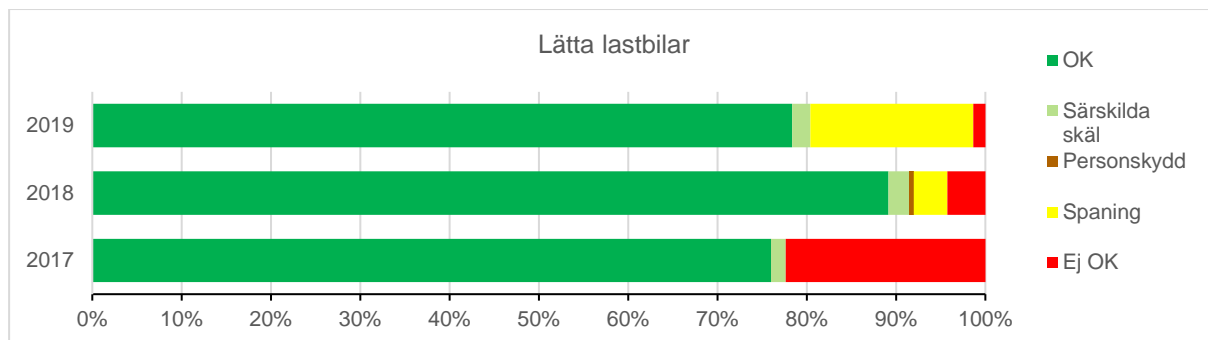

Diagram 4. Procentuell fördelning av kravuppfyllnad för myndigheternas samtliga nytillkomna lätta lastbilar fördelat på de tre senaste åren

Tabell 4. Antal bilar som uppfyller respektive krav av myndigheternas samtliga nytillkomna lätta lastbilar fördelat på de tre senaste åren

År	OK	Särskilda skäl	Personskydd	Spaning	Ej OK	Totalt
2019	116	3		27	2	148
2018	189	5	1	8	9	212
2017	187	4			55	246

Lätta lastbilar, ej utryckningsfordon

Av de 148 nytillkomna lätta lastbilarna så är 82 % av dessa inte utryckningsfordon.

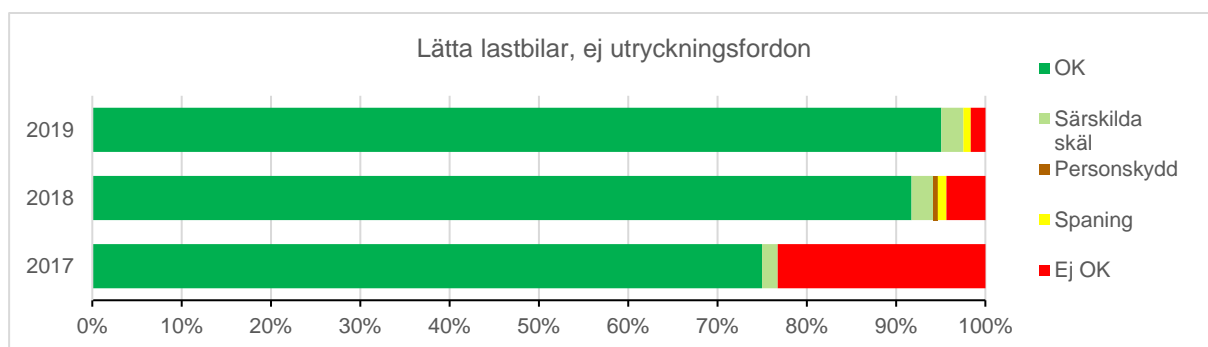

Diagram 5. Procentuell fördelning av kravuppfyllnad för myndigheternas nytillkomna lätta lastbilar som inte är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

Tabell 5. Antal bilar som uppfyller respektive krav av myndigheternas nytillkomna lätta lastbilar som inte är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

År	OK	Särskilda skäl	Personskydd	Spaning	Ej OK	Totalt
2019	116	3		1	2	122
2018	189	5	1	2	9	206
2017	171	4			53	228

Lätta lastbilar, utryckningsfordon

Av de 148 nytillkomna lätta lastbilarna så är 18 % av dessa utryckningsfordon.

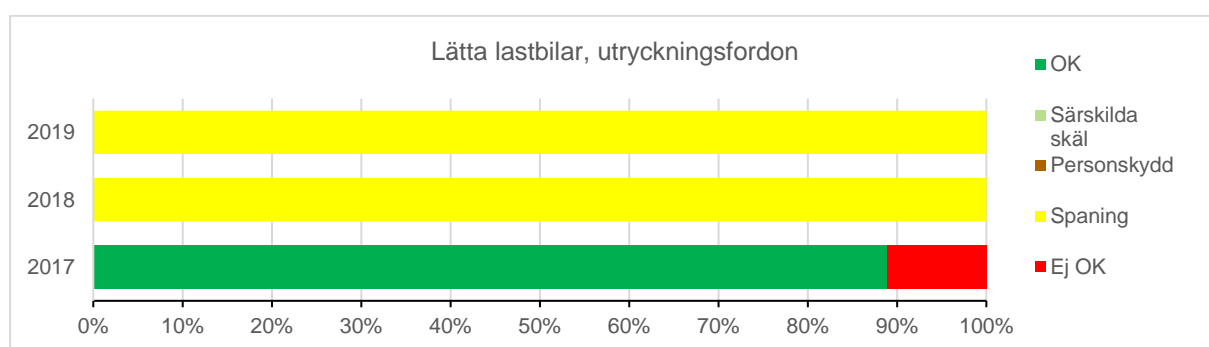

Diagram 6. Procentuell fördelning av kravuppfyllnad för myndigheternas nytillkomna lätta lastbilar som är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

Tabell 6. Antal bilar som uppfyller respektive krav av myndigheternas nytillkomna lätta lastbilar som är utryckningsfordon, fördelat på de tre senaste åren

År	OK	Särskilda skäl	Personskydd	Spaning	Ej OK	Totalt
2019				26		26
2018				6		6
2017	16				2	18

Upphandlingar av bilhyra och taxiresor

Totalt har 285 bilhyror och 77 taxiresor upphandlats under 2019. Fördelningen av de upphandlingar som har gjorts redovisas i **Tabell 7**:

Tabell 7. Upphandlingar av bilhyra och taxi under 2019 fördelat per myndighet

Myndighet	Bilhyra	Taxiresor	Kommentarer
Barnombudsmannen	1		
Bolagsverket	1	1	Inga.

Myndighet	Bilhyra	Taxiresor	Kommentarer
Centrala studiestödsnämnden	10	60	
Ekonomistyrningsverket		1	
Finansinspektionen		1	Det ramavtal för taxiresor som FI avsåg att avropa från var överprövat. En temporär lösning blev en direktupphandling med avsteg från förordningens krav. FI kommer att under året avropa från det nya ramavtalet (som det nu går att avropa från) alternativt vid en förnyad egen upphandling beakta förordningens krav.
Högskolan Kristianstad	272		Taxiresor som våra anställda gör i samband med en resa beställs via vår upphandlade resebyrå och de använder främst statliga ramavtal. Det finns även ett avtal med flygtaxi. I övriga fall antar jag att taxi beställs och ersätts som utlägg och då får den anställde använda det lämpligaste taxibolaget. Vi har inte gjort en egen upphandling av taxi.
Kommerskollegium		1	
Läkemedelsverket		1	
Rättsmedicinalverket	1		
Dameskolstyrelsen		1	
Sjöfartsverket		2	Ja, men vi har krävt att taxibolagen i första hand ska skicka miljöbilar så avsteg har gjorts från 28 §.
Specialpedagogiska skolmyndigheten		5	
Statens veterinärmedicinska anstalt		1	Inga avsteg har gjorts.
Stockholms universitet		1	
Södertörns högskola		1	
Upphandlingsmyndigheten		1	
Totalt	285	77	

Teknik för drift

Personbilar

Fördelningen av vilken teknik för drift myndigheternas nytillkomna personbilar är utrustade med, fördelat över de fem senaste åren, ser ut enligt **Diagram 7** samt **Tabell 8**.

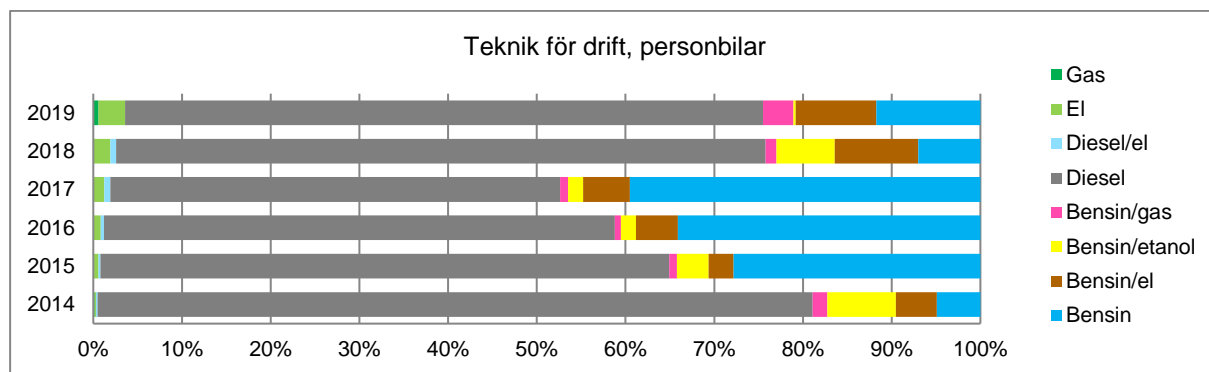

Diagram 7. Teknik för drift för myndigheternas inköpta och leasade personbilar fördelat per år

Tabell 8. Teknik för drift för myndigheternas inköpta och leasade personbilar fördelat per år

Teknik för drift	2015	2016	2017	2018	2019
Bensin	384	687	787	84	102
Bensin/el	39	95	105	113	79
Bensin/etanol	49	34	34	79	2
Bensin/gas	12	14	18	15	30
Diesel	885	1 160	1 010	879	625
Diesel/el	3	7	13	8	0
El	7	16	24	23	26
Gas	1	1	1	0	5
Totalt	1 380	2 015	1 992	1 201	869

Lätta lastbilar

Fördelningen av vilken teknik för drift myndigheternas nytillkomna personbilar är utrustade med, fördelat över de fem senaste åren, ser ut enligt **Diagram 8** samt **Tabell 9**.

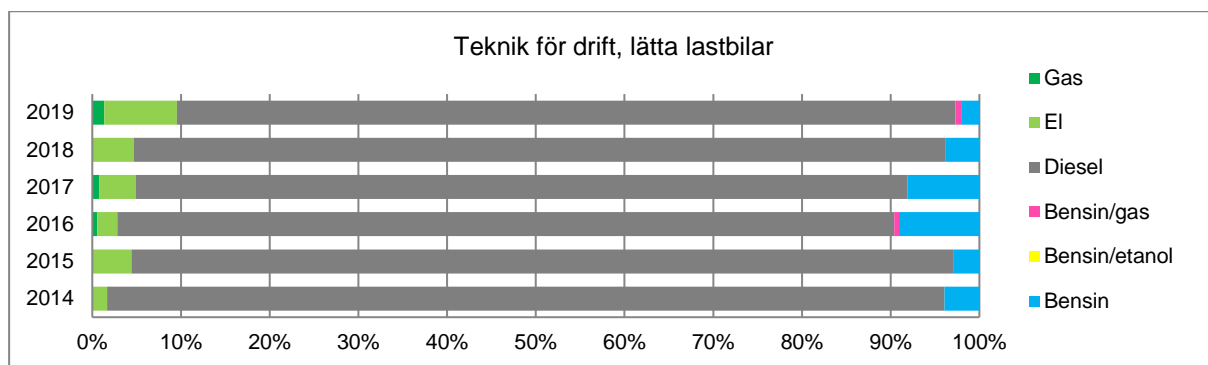

Diagram 8. Teknik för drift för myndigheternas inköpta och leasade lätta lastbilar fördelat per år

Tabell 9. Teknik för drift för myndigheternas inköpta och leasade lätta lastbilar fördelat per år

Teknik för drift	2015	2016	2017	2018	2019
Bensin	4	16	20	8	3
Bensin/gas		1			1
Diesel	126	155	214	194	129
El	6	4	10	10	12
Gas		1	2		2
Totalt	136	177	246	212	147

Volym förbrukat bränsle

I **Diagram 9**, **Diagram 10** och i **Tabell 10** redovisas hur stor den sammanlagda volymen av förbrukat bränsle är för bilar som är utrustade med teknik för drift helt eller delvis med alternativt bränsle, fördelat på slag av bränslen och fordonsslag.

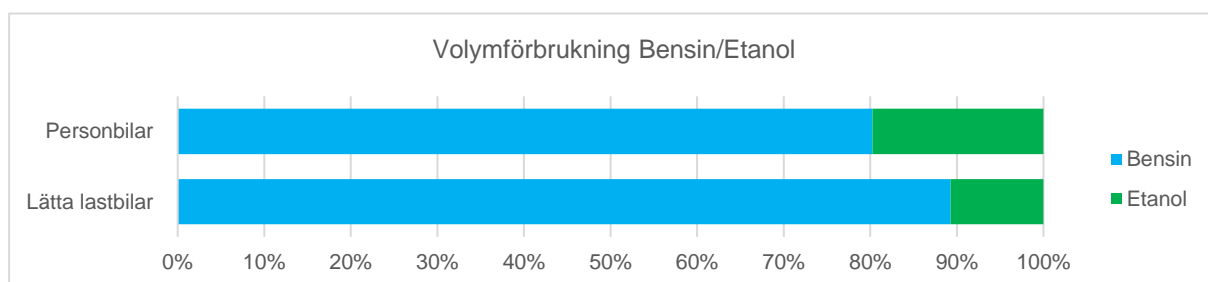

Diagram 9. Andel bensin respektive etanol som har förbrukats hos de personbilar och lätta lastbilar som drivs av bensin och etanol

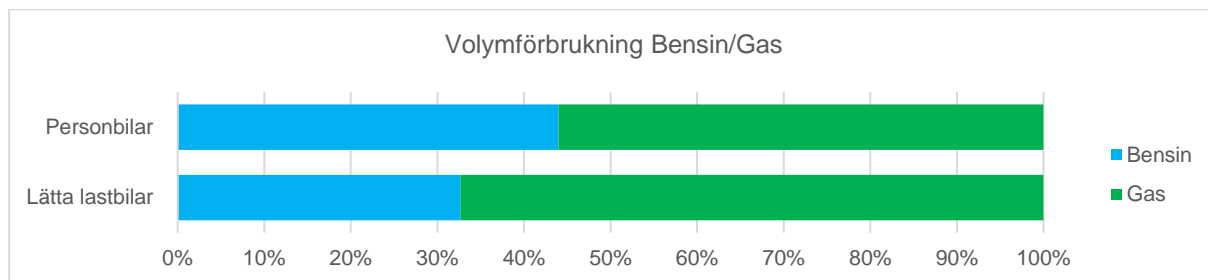

Diagram 10. Andel bensin respektive gas som har förbrukats hos de personbilar och lätta lastbilar som drivs av bensin och gas

Tabell 10. Sammanlagd volym förbrukat bränsle för bilar som drivs på bensin och etanol eller bensin och gas, fördelat per fordonsslag

Fordonsslag	Bensin/etanol-bilar		Bensin/gas-bilar	
	Bensin (l)	Etanol (l)	Bensin (l)	Gas (kg)
Personbilar	1 527 637	375 695	22 943	29 206
Lätta lastbilar	14 050	1 691	3 950	8 141
Totalt	1 541 687	377 386	26 893	37 347

Andel bilar med alkolås

I **Diagram 11**, **Diagram 12** och **Tabell 11** redovisas andelen bilar som är utrustade med alkolås av myndigheternas nytillkomna fordon och av det totala fordonsinnehavet, fördelat över de tre senaste åren. Den eftersträlvade andelen fordon med alkolås på 75 procent av myndigheternas totala fordonsinnehav är markerad i **Diagram 12**. En mer detaljerad redovisning för respektive myndighet finns i **Bilaga 2 – Detaljredovisning**.

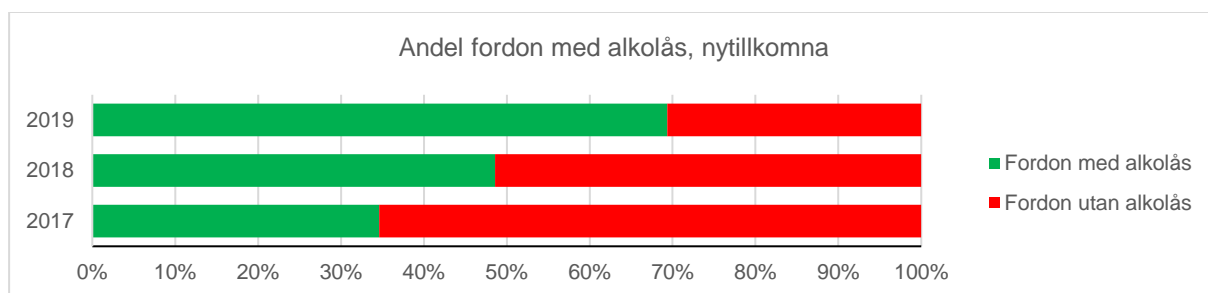

Diagram 11. Andel fordon som är utrustade med alkolås av myndigheternas nytillkomna fordon fördelat över de tre senaste åren

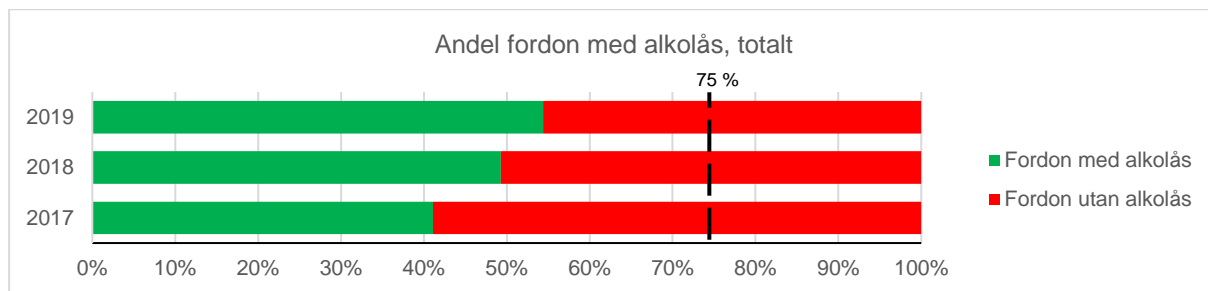

Diagram 12. Andel fordon som är utrustade med alkoholås av myndigheternas totala fordonsinnehav fördelat över de tre senaste åren

Tabell 11. Antal och andel fordon som är utrustade med alkoholås av myndigheternas nytillkomna fordon samt av myndigheternas totala fordonsinnehav, fördelat över de tre senaste åren

År	Nyttillkomna fordon			Totalt fordonsinnehav		
	Alkoholås (antal)	Alkoholås (procent)	Totalt (antal)	Alkoholås (antal)	Alkoholås (procent)	Totalt (antal)
2019	625	69 %	901	3 794	54 %	6 978
2018	655	49 %	1 348	3 469	49 %	7 038
2017	665	35 %	1 921	3 256	41 %	7 919

Särskilda skäl som har motiverat avsteg från förordningen

Transportstyrelsen har gjort bedömningar om de särskilda skäl som myndigheterna har lämnat, för de avsteg som de har gjort från miljökraven i förordningen, kan anses vara särskilda skäl. Antalet angivna särskilda skäl redovisas i **Tabell 12** fördelat på fordonsslag.

Tabell 12. Antalet angivna särskilda skäl kategoriserade efter bedömning och fördelat på fordonsslag

Fordonsslag	Skäl vi har bortsett från då fordonet klarar förordningens krav (antal)	Skäl vi anser vara särskilda (antal)	Skäl vi inte bedömer som särskilda (antal)
Personbilar (ej utryckningsfordon)	92	10	1
Personbilar (utryckningsfordon)	4		
Lätta lastbilar (ej utryckningsfordon)	13	3	1
Lätta lastbilar (utryckningsfordon)	1		

Detaljerad redovisning av vilka skäl som har angivits redovisas i **Bilaga 3 – Särskilda skäl**.

Diskussion

Utvärderingen av personbilars kravuppfyllnad när det gäller miljökrav blir i år, liksom förra året, något speciell då miljöbilsdefinitionen upphörde att gälla 1 juli 2018. De personbilar som ska vara miljöbilar enligt förordning (2009:1) har för 2019, liksom för sista halvåret av 2018, därmed inte utvärderats som miljöbilar. Skillnaden mellan rapporteringen 2018 och 2019 är dock att de personbilar som tidigare utvärderats efter miljöbilskraven, har 2018 kategoriserats som "Inga krav" efter att miljöbilsdefinitionen upphörde och därmed inte utvärderats. För 2019 har däremot dessa personbilar utvärderats efter kraven i 7 och 8 §§ som gäller för personbilar som inte är miljöbilar. Kraven för personbilar som inte är miljöbilar är lättare än kraven för miljöbil, vilket har lett till att betydligt fler personbilar har blivit godkända 2019 än tidigare år. De olika formerna av utvärdering beror på att det i rapporteringen för 2018 inte togs hänsyn till kraven i 7 och 8 §§ för de personbilar som inte längre definierades som miljöbilar.

För de lätta lastbilarna så gäller samma miljökrav som tidigare år. En uppåtgående trend är andelen godkända fordon för de lätta lastbilar som inte är utryckningsfordon. Samtliga lätta lastbilar som är utryckningsfordon har varit anpassade för spaningsverksamhet och omfattas därmed inte av miljökraven i förordningen.

Andelen bilar som myndigheterna köper in som drivs på diesel är fortfarande övervägande störst för både personbilar och lätta lastbilar. För personbilar så har inköpen av bilar med eldrift knappt gått upp, medan andelen inköp av bensinbilar har ökat sedan 2018. Hos de lätta lastbilarna har andelen inköpta bilar som drivs av bensin minskat och andelen som drivs av el ökat.

De bilar som myndigheterna äger, som drivs av bensin och etanol, körs övervägande på bensin, medan de bilar som drivs av bensin och gas mestadels körs på gas. Efterlevnaden av kravet på att myndigheternas bilar som är utrustade med teknik för drift med ett alternativt förnybart bränsle också ska drivas på det bränslet i största möjliga utsträckning är därmed låg.

Sett till uppfyllande av trafiksäkerhetskrav så syns en positiv utveckling då andelen bilar med alkolås har ökat sedan föregående år, både sett till nyinköpta bilar och till myndigheternas totala fordonsinnehav. Dock når myndigheterna ännu inte upp till den eftersträlvade andelen på 75 % fordon med alkolås (nuvarande 54 % fordon med alkolås).

Slutsats

Bortsett från de lättade miljökraven för personbilar så visar resultatet för utvärderingen av 2019 års redogörelser en något positiv utveckling med avseende på både miljö- och trafiksäkerhetskrav. Efterlevnaden av kravet på att myndigheters bilar som är utrustade med teknik för att drivas med ett alternativt förnybart bränsle är låg och det fortsatt dominerande drivmedlet för bilar som tillkommer till myndigheterna är diesel.